

den ene eller den anden Maade, kan Communen i saa Henseende frit benytte de Skattegenstande, der nu ere tilstede. En Deel af Begrændsningen ligger vel deri, at Communen ikke kan bestemme Opkrævningens Størrelse uden den overordnede Myndigheds Indrømmelse; men denne Begrændsning er baade for stor og for lille; den er for stor, saaledes som den nu er; thi der bør være en vis Grændse, indenfor hvilken Communalbestyrelsen kan bevæge sig frit; den er for lille, fordi det kun heroer paa den overordnede administrative Myndighed at udvide den, medens jeg troer, at det kun bør være den lovgivende Magt, der kan gjøre det. Det er for mig en af Hovedmanglerne ved Loven.

Seg skal nu forlade Loven for blot et Døgn, at henlede Opmærksomheden paa endeel Misforstaaelse, som jeg troer er tilstede, og som ogsaa har skaffet sig Utvring her. Man siger, at Kjøbstæderne have lidt ligeoverfor Landet derved, at den almindelige Værnepligt er bleven indført. Det forholdes sig ikke saa. Kjøbstæderne være aldeles ikke fritagne for at yde deres Bidrag af Mandskab til Hæren og Flaaden — med Hensyn til Flaaden er der naturligvis Ingen, der tvivler, men ogsaa til Hæren. At Forpligtelsen ikke benyttedes, beroede alene paa Statsmagtens Villie, men Forpligtelsen ligger i den hele gamle Lovgivning og har til forskjellige Tider været benyttet, og benyttet endogsaa haardt. Seg skal nævne et Exempel fra Aaret 1808 og herfra Kjøbenhavn. Da blev Røjegercorpset, som jeg troer enhver vil erkjende, var et Borgercorps og ikke et militairt Corps, Kommanderet ud paa Amager og blev brugt til almindelig Tjeneste som alle andre Tropper. Derunder led i ganske bethdelig Grad de Medlemmer, hvoraf Corpset, navnlig dengang bestod. Det var Mænd, som deels ikke vare vantede til at leve af Lønning og Brød, og deels tabte deres hele Erhverv ved at være fjernede fra Kjøbenhavn. Disse Mænd gjorde de alvorligste Indstillinger, for at dette Forhold maatte blive forandret, eller at de under enhver Omstændighed maatte komme til at opfylde deres Tjenestetid i Kjøbenhavns Garnison og andre Tropper blive forlagte derud; men

det blev bethdet dem, at disse Andragender, alene som Andragender, havde en oprørt Charakter, og at de, hvis de fremtvede videre paa den samme Vej, vilde blive stillede for en Krigsret og behandlede som Soldater efter Lovens Strengthed, det vil i Krigstid sige: blive skudte. Deri indeholdes altsaa et praktisk Beviis for, at Kjøbstæderne — thi der er ikke nogen Grund til at antage, at de andre Kjøbstæder skulde være anderledes stillede end Kjøbenhavn — vare under Værnepligten; de vare desuden forpligtede til at levere Stykknægte, Haandværkere, kort sagt en Mangfoldighed af Personer, og de have leveret dem; jeg har kjendt Mangfoldige, baade Haandværkere og Andre, som i Krigstid ere stillede af Kjøbstæderne, ikke personlig udfrevede deraf; men det kan man ogsaa gjøre nu, det staaer jo til enhver Kjøbstad at danne Foreninger, hvorved de stille for enhver Mand, der bliver udfreved. Værnepligten er saaledes ikke kommen over Kjøbstæderne efter 1848, den var der iforveien, men den blev ikke benyttet, det er kun en ligeligere Benyttelse, der nu er kommet frem. En anden Ret, som Kjøbstæderne tale om, at de have mistet eller ere isærd med at miste, det er, hvad de kalde deres Kjøbstadsret, Retten med Hensyn til Handel og Næringsdrift i det Hele; men i saa Henseende have de slet ingen Forret; deres Privilegier bestode blot deri, at de indenfor Kjøbstædernes Grændser kunde ordne disse Næringsforhold og drive dem uden nærmere personlig Bevilling, hvorimod Regjeringen stadig har fastholdt, at den paa Landet kunde give Bevillinger, til saa Mange, som den vilde, og gjøre det, uden at nogensomhelst Kjøbstad havde Ret til at klage; ligeledes kunde Regjeringen og har vist, at den kunde det, uden at Kjøbstæderne havde Ret, til at klage, give Kjøbstadsret til enhver Landsby; Kjøbstadretten var ikke en Eneret, den var kun en Ret til at være Kjøbstad. Der er neblagt Kjøbstæder, der er givet hele Kjøbstadprivilegier, der er givet halve Kjøbstadprivilegier, og der er givet Privilegier til mangfoldige Næringsdrivende indenfor Kjøbstæderne under forskjellige Former, saa at det Offentlige aldrig har opgivet at kunne frit og egen Magtfuldkommenhed ordne disse Forhold. Det, som derfor er skeet ved den nye